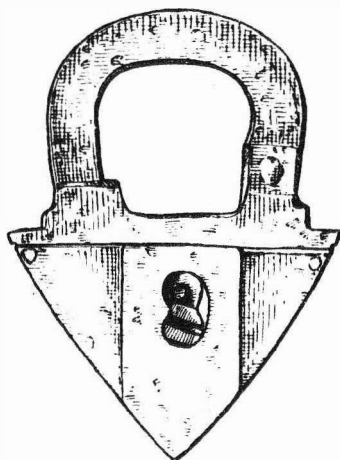

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1979

BRNO 1981

DĚTSKÁ LEBKA Z HROBU VE STARÉ BŘECLAVI

/okr. Břeclav/

Milan Stloukal, Národní muzeum Praha

V hrobě se středohradištní keramikou ve Vinohradní ulici ve Staré Břeclavi byla uložena lebka a 1-vostranná klíční kost dítěte, které zemřelo asi ve věku 7 let. Lebce chybí dolní čelist, kalvárium je však jen nepatrně poškozené na bazi. V horní čelisti jsou zachovány všechny čtyři mléčné stoličky a obě trvalé šestky, které ještě zřejmě nebyly v okluzi a jsou zcela bez abraze. Stáří dítěte je poměrně přesně určitelné na základě velikosti zárodků trvalých sedmiček a druhého řezáku.

Lebka mohla být z větší části proměřena:

délka lebky /1/	162	šířka lebky /8/	132
min. šířka čela /9/	89	max. šířka čela /10/	110
aurikulární šířka /11/	105	nadušní výška /20/	101
obvod lebky /23/	462	přčný oblouk /24/	289
podélný oblouk /25/	330	čelní oblouk /26/	115
temenní oblouk /27/	118	týlní oblouk /28/	96
čelní tětíva /29/	109	temenní tětíva /30/	103
týlní tětíva /31/	83	horní šířka obl. /43/	89
bizagomatická šířka /45/	107?	šířka střed. obličejce /47/	87
výška horního obl. /48/	50	šířka očníce /51/	34
výška očníce /52/	29	šířka nosu /54/	23
výška nosu /55/	35	i. délkošířkový /1 1/	81,5
i. transv. frontop. /1 13/	67,4	i. horního obličejce /1 39/	46,7
i. očníce /1 42/	85,3	i. nosu /1 48/	65,7

Podle velikosti indexů je lebka brachykranní, metriometopní, euryénní, hypsikonchní a hyperchamaerrhinní.

Kinderschädel aus einem Grab in Stará Břeclav /Bez. Břeclav/. In dem Grab mit mittelburgwallzeitlicher Keramik in der Vinohradní Gasse war ein nur gering beschädigter Schädel eines ungefähr im Alter von 7 Jahren verstorbenen Kindes beigesetzt.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM SLOVANSKÝCH HROBŮ U TVAROŽNÉ

/okr. Brno-venkov/

Miloš Čizmář, Kateřina Geislerová, Ivo Rakovský, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 20; Tab. 5,6/

Na jaře roku 1979 byly ohlášeny nálezy kostrových hrobů, porušených při hloubení vodovodní rýhy severně obce Tvarožná, okr. Brno-venkov. Lokalita se nachází na mírném jižním svahu, na mapě 1:50000 4-0 Brno v prostoru určeném 2,5 cm od J s.č. a 23 cm od Z s.č. Zjistili jsme celkem 8 více či méně porušených kostrových hrobů. Pohřby byly uloženy v natažené poloze hlavou k západu. Ve dvou hrobech byly zjištěny zbytky dřevěného obložení, dokladem vnitřní konstrukce u jednoho hrobu, hlubokého 240cm, byly kulové jámy, umístěné v rozích. Z nálezů byly získány vaječné skořápky, železné nože, sekery, koplí, železné kování vědra a keramika. Hroby, které patří souvisejí s nálezem slovanského hrobu z roku 1935 /NZ čj. 1086/45/, lze datovat do střední doby hradištní.

Dále jsme v rýze zjistili zbytky dvou menších objektů s nevýrazným materiálem, datovatelným do halštatského období.

Rettungsgrabung slawischer Gräber bei Tvarožná /Bez. Brno-venkov/. Es wurden 8 mehr oder weniger gestörte Skelettgräber untersucht. Die Bestattungen waren in Strecklage mit dem Kopf nach Westen beigesetzt. In zwei Gräbern wurde eine Holzverschalung festgestellt, ein Beleg der Innenkonstruktion, bei einem 240 cm tiefen Grab waren in den Ecken angebrachte Pfosten-gruben. Von den Funden hat man Eierschalen, eiserne Messer, Axte, Lanzen spitzen, eiserne Eimer -

beschläge und Keramik gewonnen. Die Gräber, die vermutlich mit dem Fund eines slawischen Grabes aus dem Jahre 1935 /FB Prot. 1086/45/ zusammenhängen, kann man in die mittlere Burgwallzeit datieren. Ferner stellten wir Überreste von zwei kleineren Objekten aus der Hallstattzeit fest.

SLOVANSKÁ OSADA U OSEKU NAD BEČVOU

/okr. Přerov/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Členové Kroužku dopisujících členů ČSSA v Příboře zjistili novou slovanskou osadu na katastru obce Osek /okr. Přerov/. Lokalita se nachází na první pravobřežní terase řeky Bečvy jižně od polní cesty Lipník - Osek a svým západním okrajem navazuje na první domky vlastní osady. Mimo slovanskou keramiku z 8.-9. stol., která převažuje, byly nalezeny úlomky lineární keramiky a keramiky lidu popelnice - vých polí. Osada svou polohou navazuje na rozsáhlý sídelní komplex pravobřežní terasy Bečvy jihozá - padně od Lipníka /trati - Haškovec, Nová Chmelnice/.

Literatura:

- J. Pavelčík, Osada lidu s lineární keramikou u Lipníku /okr. Přerov/, PV 1974, Brno 1975, 11-12.
J. Pavelčík, Další nálezy z "Nové Chmelnice" u Lipníku. PV 1975, Brno 1977, 99.
J. Pavelčík, Siedlung der Träger mit Linearbandkeramik bei Lipník, PV 1977, Brno 1980, 22.

Slawische Niederlassung bei Osek nad Bečvou /Bez. Přerov/. Am östlichen Rande der Gemeinde hat man eine slawische Niederlassung aus dem 8. - 9. Jahrhundert, ferner eine linearbandkeramische und aus dem Zeitabschnitt der Urnenfelderkultur festgestellt. Die Niederlassungen knüpfen an den Siedlungskomplex, der sich südwestlich von Lipník n/Beč. auf der ersten rechten Terrasse der Bečva befindet.

VÝZKUM HRADIŠŤ "PETROVA LOUKA" U STRACHOTÍNA A "VYSOKÁ ZAHRAHA" U DOLNÍCH VĚSTONIC V ROCE 1979

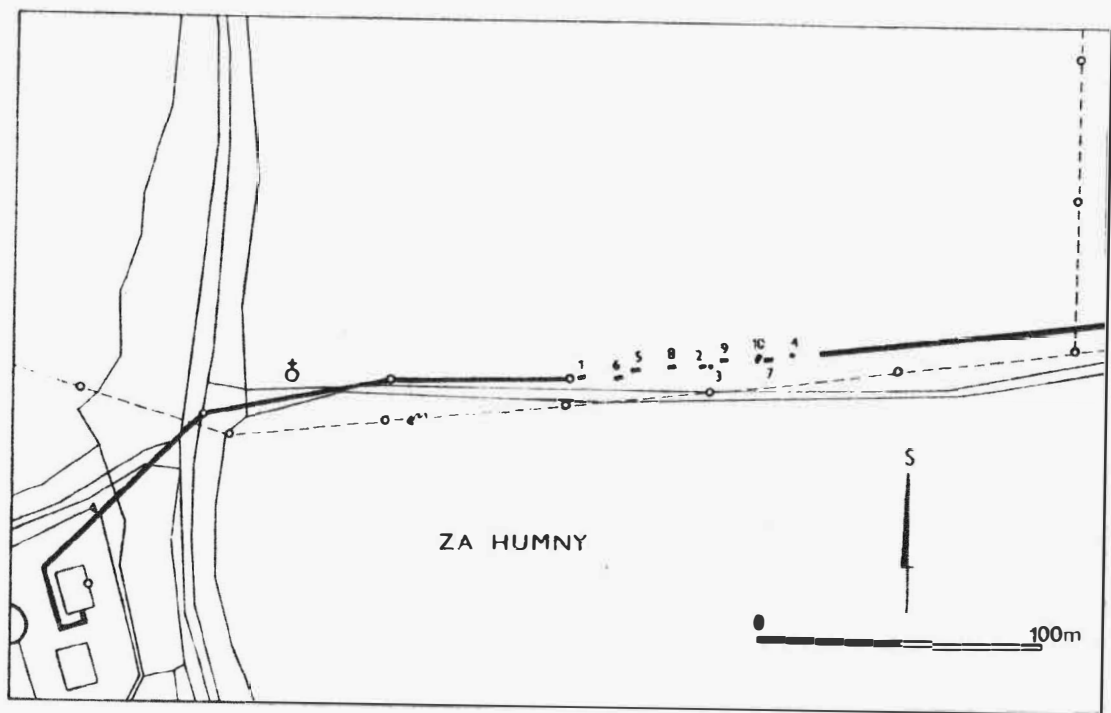
/okr. Břeclav/

Zdeněk Měřínský, AÚ ČSAV Brno

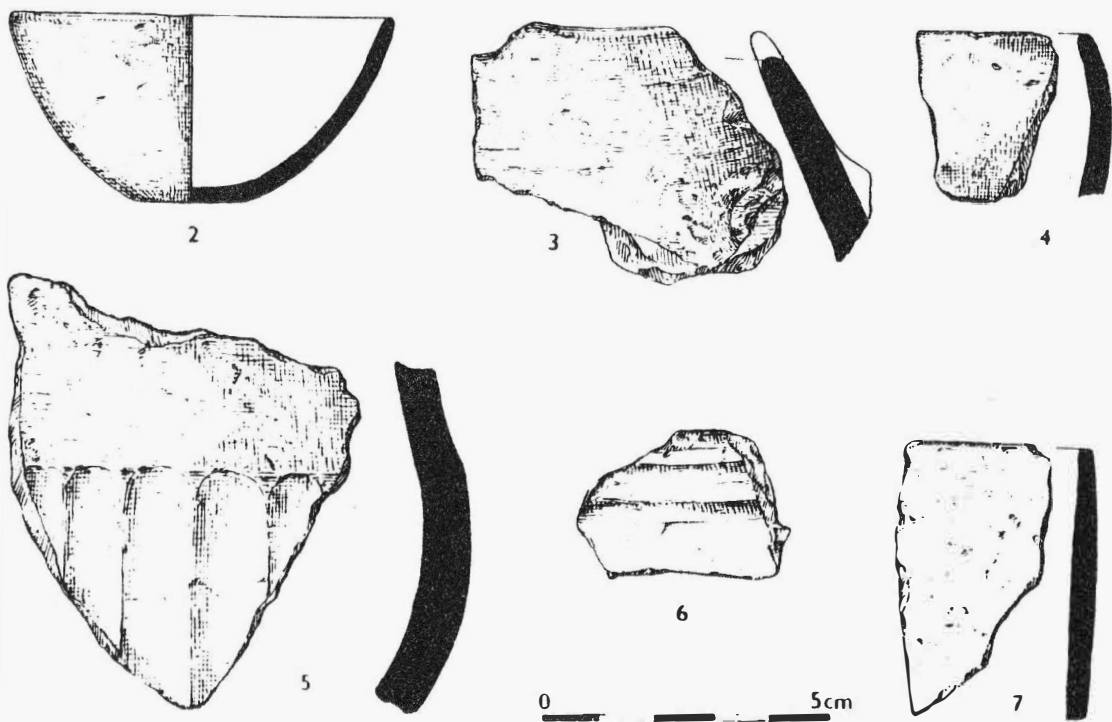
Na hradišti "Petrova louka" jsme se po předchozích výzkumech v letech 1948, 1956, 1960, 1967 a 1975-1976 pokusili vytypovat vhodná místa pro větší plošné odkryvy¹. K tomuto účelu bylo použito geofyzikálních měření magnetometrií, geoelektrikou a mělkou refrakční seizmikou. Na vhodných plochách pak byly provedeny ověřovací archeologické odkryvy. Všechny archeologické i geofyzikální výzkumné práce se soustředily do severozápadního rohu hradiště, kde již I.L. Červinka a po něm i J. Poulík předpokládali hlavní kumulaci osídlení².

V severozápadní části hradiště v prostoru východně od silnice Strachotín-Dolní Věstonice byly geofyzikálními metodami proměřeny plochy 96 x 50 m /plocha A/ a 50 x 75 m /plocha B/. Na základě výsledků geofyzikálních prací byla navržena část plochy A k ověření plošným archeologickým výzkumem. Bylo zjištěno, že příčinou kladných anomálií ΔT je v tomto úseku příkop široký 9 - 10 m se zbytky valu na vnitřní straně. Výzkum tohoto objektu nebyl dosud z časových důvodů ukončen, ale získaný materiál a celková situace naznačují, že zde v 9. století stával velkomoravský opevněný dvorec. Tuto hypotézu bude nutno ověřit dalším geofyzikálním a archeologickým výzkumem plánovaným na rok 1980.

V úseku mezi silnicí a zbytky valového opevnění v severozápadním rohu hradiště jsme po předchozích geofyzikálních měřeních na ploše 45 x 15 m /plocha C/ uskutečnili plošný odkryv o rozsahu 5 x 15 m a 5 x 10 m. Jižním směrem byl protažen 15 m dlouhou a 1 m širokou sondou. V sondě jsme zachytili příkop široký zhruba 8 - 9 m. Další výzkum příkopu nemohl být v důsledku vysoké hladiny spodní vody

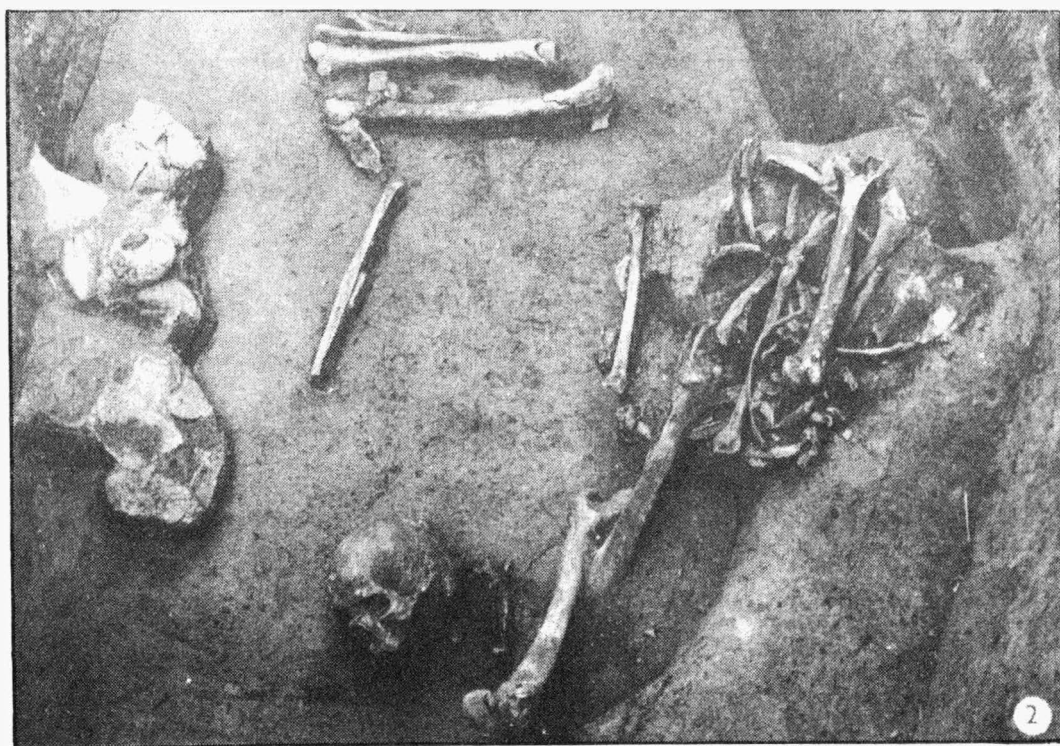
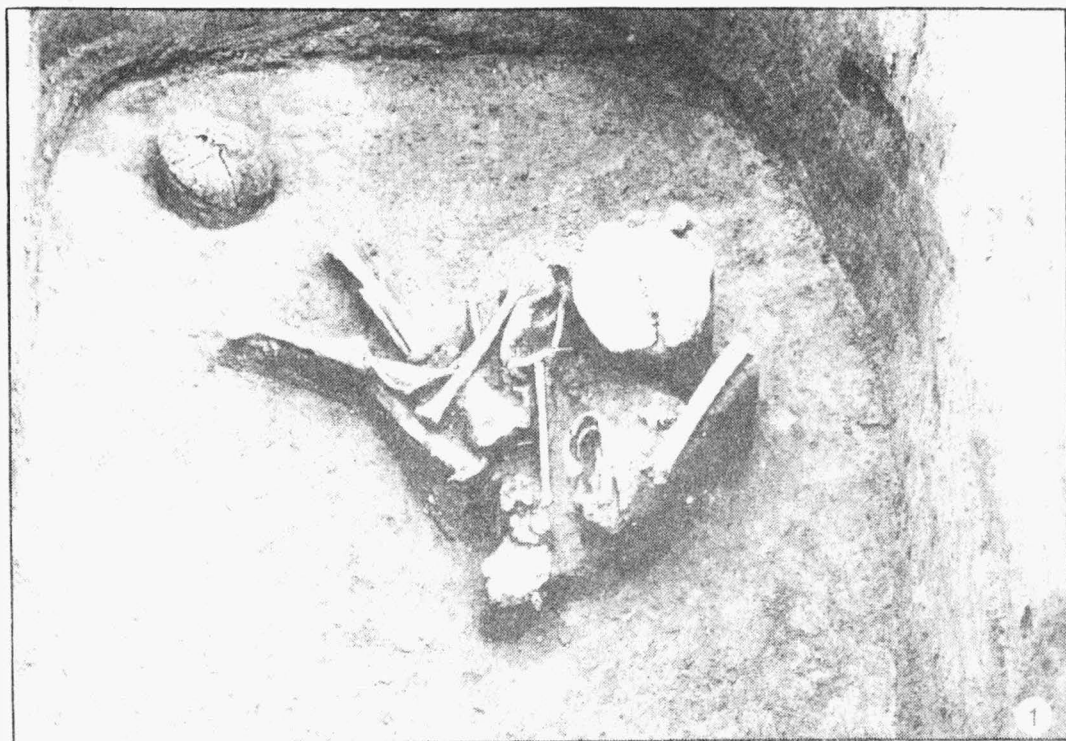

1

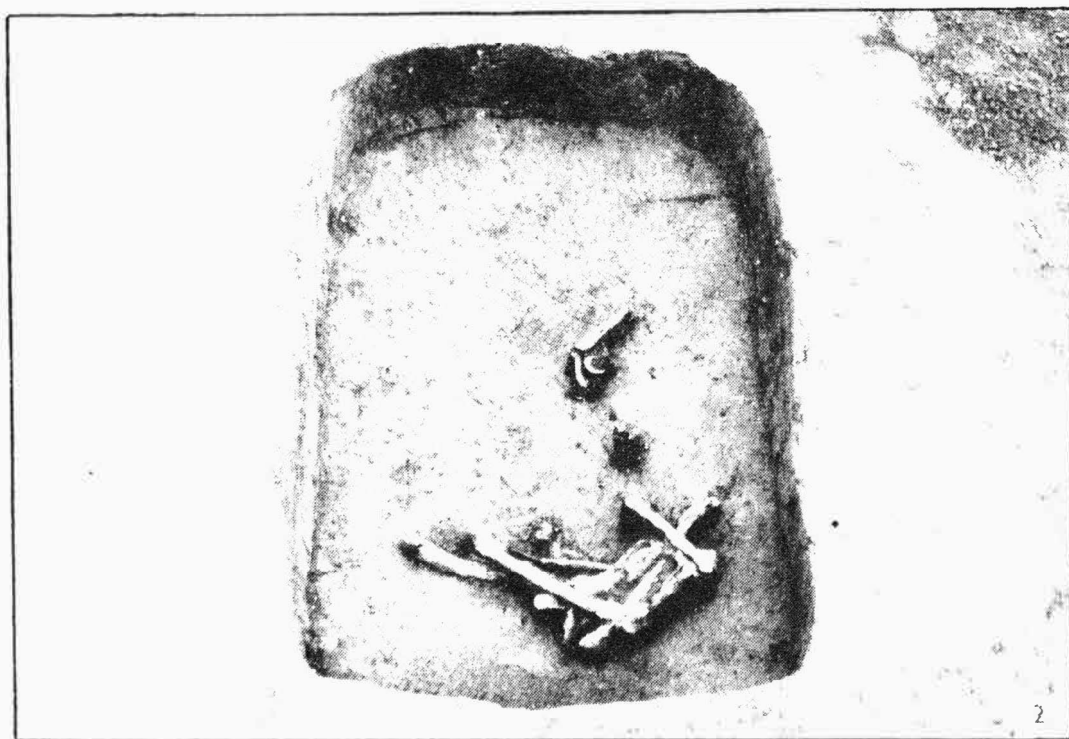
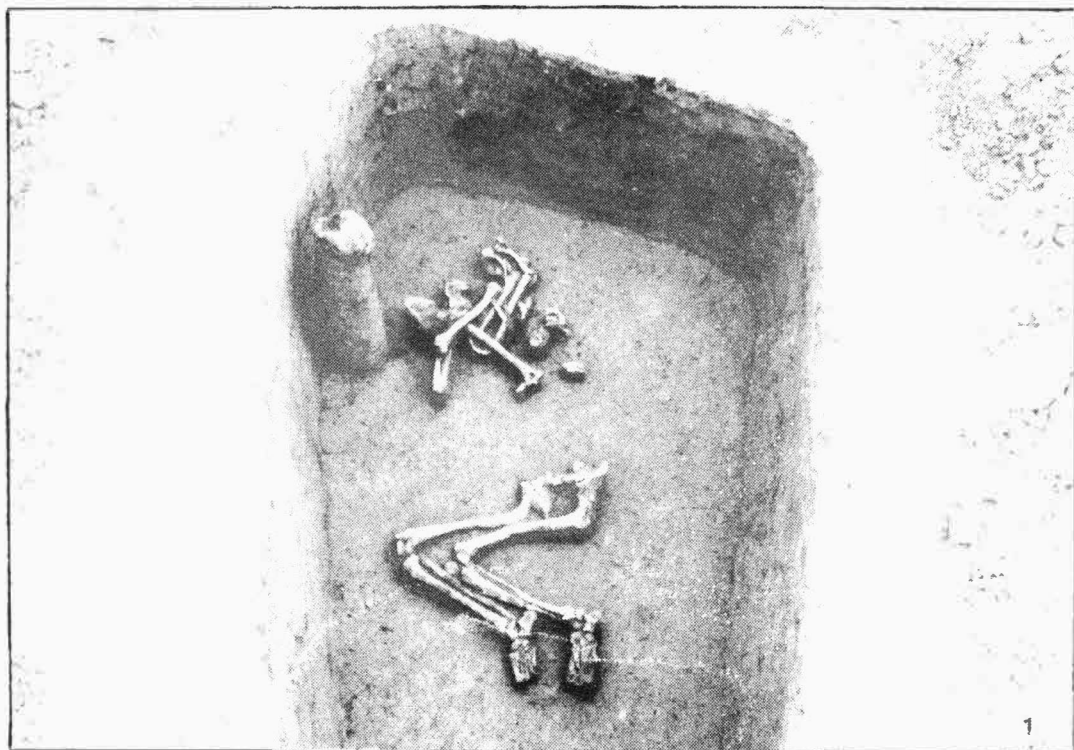

Obr. 20

Tvarožná /okr. Brno-venkov/, 1 situace naleziště; 2-7 výběr materiálu z objektů 3 a 4. - 1 Situation des Fundortes; 2-7 Materialauswahl aus den Objekten 3 und 4.

Tab. 5
Tvarožná II /okr. Brno-venkov/. Hroby únětické kultury. 1 objekt H 11; 2 objekt H 3. - Gräber der Úně-
ticer Kultur. 1 Objekt H 11; 2 Objekt H 3.

Tab. 6
Tvarožná II /okr. Brno-venkov/. Hroby únětické kultury. 1 objekt H 10; 2 objekt H 12. - Gräber der Úně-
ticer Kultur. 1 Objekt H 10; 2 Objekt H 12.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1979

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: doc. Dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě: závěsný zámek ze středověkého hrádku Kepkova
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejné